

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

Uudenmaan uudistava ruokajärjestelmä & kiertotalouden green deal

9.4.2025

Ida Honkanen, Uudenmaan liitto

Uudenmaan uudistava ruokajärjestelmä

- Maakunnan kehittämistä ohjaavassa Uusimaa-ohjelmassa ja Hiilineutraali Uusimaa 2030 -tiekartassa on tunnustettu tarve edistää kiertotaloutta osana ilmastotyötä ja uudistaa ruokajärjestelmää
- Myös Uudenmaan alueellinen innovaatiostrategia painottaa kiertotaloutta ja resurssiviisautta
- Uudistavan ruokajärjestelmän toimenpiteistä valitaan tärkeimmät mukaan myös Uudenmaan Kiertotalouden green deal -sitoumukseen

Uudenmaan uudistavan ruokajärjestelmän visio

- Uudenmaan uudistavan ruokajärjestelmän visiona on:

” vahvistaa ruokaturvaa, omavaraisuutta sekä koko ruoka- ja elintarvikeketjun kilpailukykyä uusien innovaatioiden avulla ja samalla tukea ilmastonmuutoksen hillintää, luonnon monimuotoisuuden vahvistumista sekä vesien hyvää tilaa ”

Tavoitteena innovatiivinen ja kestävä Uusimaa

- Uudenmaan uudistavan ruokajärjestelmän tavoitteena on, että Uudenmaan alue ja koko Etelä-Suomi kehittyvät innovatiiviseksi ja kestäväksi elintarviketuottajaksi sekä -jakelijaksi
- Uudistava ruokajärjestelmä toteuttaa Euroopan unionin Food 2030 Agendaa ja sen mukaisesti:
 - tuottaa riittävästi ravitsemusta kaikille
 - on ekologisesti kestävä
 - toteuttaa kiertotaloutta ja ravinteiden kiertoa
 - luo työtä ja toimeentuloa
 - edesauttaa uusien innovaatioiden syntymistä läpi koko ruokaketjun

Ruokainnovaatioiden Uusimaa

- Uudenmaan vahvuudet ovat lähellä tuotettujen maataloustuotteiden ensiasteen jalostuksessa, elintarvikealalla sekä ruokainnovaatioissa
- Uudistavassa ruokajärjestelmässä koko ketjussa tapahtuvilla innovaatioilla on tärkeä rooli
- Uudenmaan tavoitteena on olla ruokainnovaatioiden alue, joka tuottaa sekä ruokaa että ensisijaisesti innovaatioita, osaamista ja teknologioita kestävämmälle, uudistavalle ruokajärjestelmälle
- Tahtotilana on, että ruoantuotannon innovaatioista saadaan Suomelle ja Uudellemaalle uusi vientituote
- Uudenmaan liitto vie aktiivisesti EU:n suuntaan viestiä ruoka-alan innovaatioiden mahdollisuuksista

Uudenmaan liiton rooli

- Uudenmaan liiton neljä roolia uudistavan ruokajärjestelmän edistäjänä ovat:
 1. Yhdistäjä
 2. Edunvalvoja
 3. Mahdollistaja
 4. Alueen strateginen kehittäjä
- Uudenmaan liitto toimii tiedon ja hyvien käytänteiden jakajana ja jalkauttajana, tukee alueen toimijoita ruokajärjestelmämurroksessa, koordinoi ja seuraa toimenpiteiden ja tavoitteiden toteutumista sekä tuo eri toimijoita yhteen keskustelemaan niistä
- Toimenpiteiden toteutuksen vastuu on usein kunnilla tai ruokajärjestelmätoimijoilla

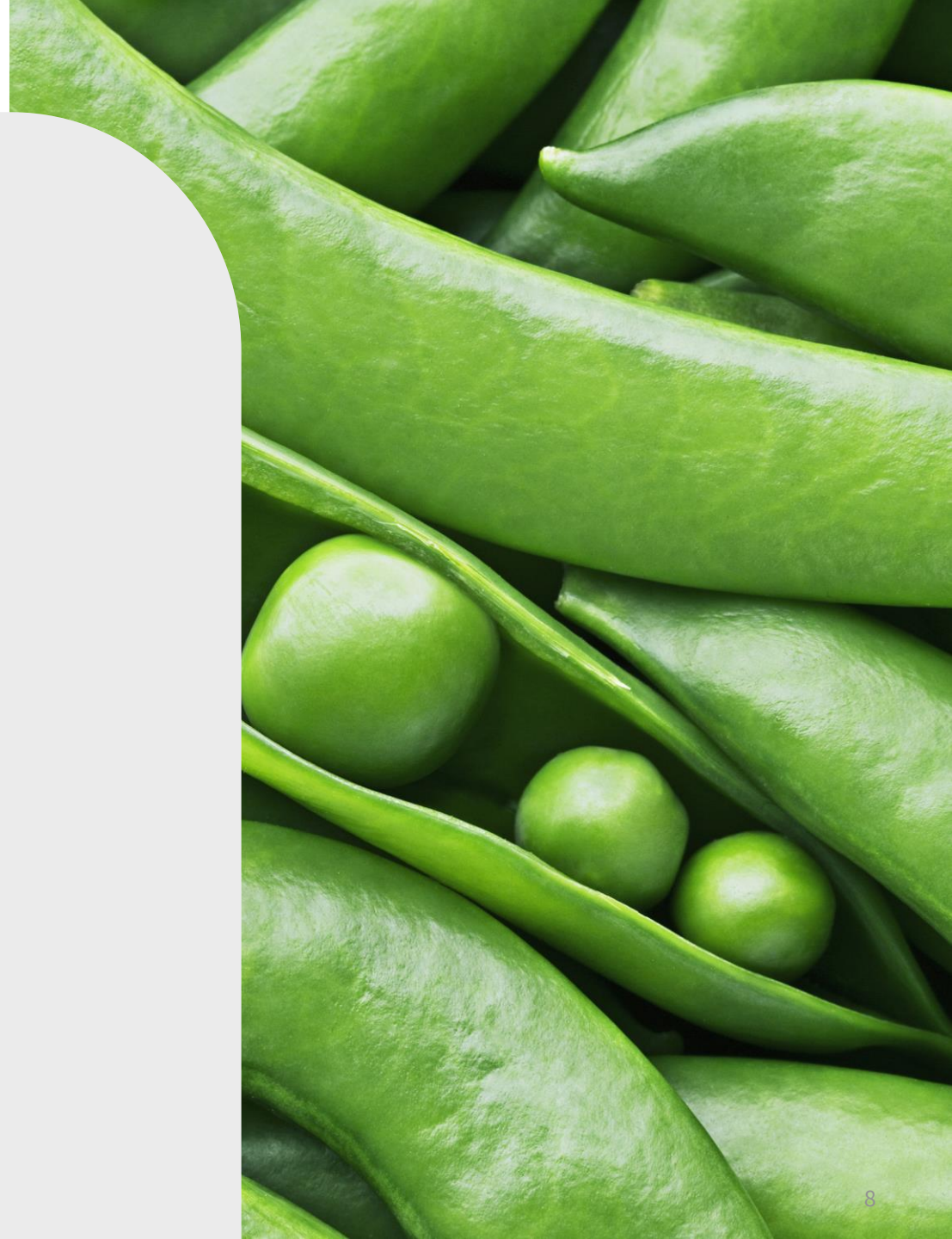

Toimenpiteet ja teemat

- Uudenmaan uudistavassa ruokajärjestelmässä on tunnistettu yhteensä 11 toimenpidettä neljällä eri toimenpidealueella:
 - Ravinteiden kierto ja sivuvirtojen hyödyntäminen
 - Maaperän hiilensidonta
 - Kasvis- ja kalapainotteinen ruokajärjestelmä
 - Ruokahävikin ja pakkauksiin käytettävien luonnonmateriaalien määrän vähentäminen
- ➔ Kaikki toimenpidealueet läpileikkaavana teemana innovaatioiden tukeminen

Ruokainnovaatioiden vauhdittaminen

- **Toimenpide 1.** Tehdään aktiivista viestintä- ja vaikuttamistyötä EU:n suuntaan Uudenmaan ruokainnovaatioiden vauhdittamiseksi, rahoitusinstrumenttien kehittämiseksi ja niiden synergioiden lisäämiseksi.
Vastuu: Uudenmaan liitto, Uudenmaan ELY-keskus, kunnat ja kaupungit

Ravinteiden kierto ja sivuvirtojen hyödyntäminen

- **Toimenpide 2.** Lisätään alueellista tiedonvaihtoa, parhaiden käytäntöjen leviämistä sekä paikallistason TKI-toimintaa ja kokeiluhankkeita tehostamalla viestintää käytettävissä olevista rahoitusmahdollisuuksista ja järjestämällä verkostoitumistilaisuuksia Uudenmaan ruokajärjestelmän yrityksille ja innovaatiotoimijoille.
Vastuu: Uudenmaan liitto, Uudenmaan ja Hämeen ELY-keskus
- **Toimenpide 3.** Tuetaan toimijoita Uudenmaan uudistavan ruokajärjestelmän dataekosysteemin luomisessa, tavoitteena luoda yhteinen alusta kaikille Uudenmaan ruokajärjestelmän toimijoille ja yhdistää jo olemassa olevia alustoja ja sovelluksia. Viestitään aktiivisesti dataekosysteemin käyttönotosta sekä ajankohtaisista asioista, kuten EU-tason sääntelystä.
Vastuu: Uudenmaan liitto

Maaperän hiilensidonta

- **Toimenpide 4.** Kannustetaan Uudenmaan ruokajärjestelmän toimijoiden osallistumista Carbon Action -alustan uudistavan viljelyn e-opistoon maaperän hiilensidonnan lisäämiseksi ja turvemaiden päästöjen vähentämiseksi.
Vastuu: Uudenmaan liitto, Baltic Sea Action Group, kunnat ja kaupungit, alueen ruokajärjestelmän toimijat
- **Toimenpide 5.** Tuetaan Uudenmaan ruokajärjestelmän yritysten ja toimijoiden toiminnan uudistumista sekä uusien teknologioiden ja urbaanin ruoantuotannon ratkaisujen käyttöönottoa käytössä olevista rahoitusmahdollisuuksista tiedottamalla, tavoitteena vähentää maatalouden päästöjä ja lisätä maaperän hiilensidontaa.
Vastuu: Uudenmaan ELY-keskus, Uudenmaan liitto, kunnat ja kaupungit

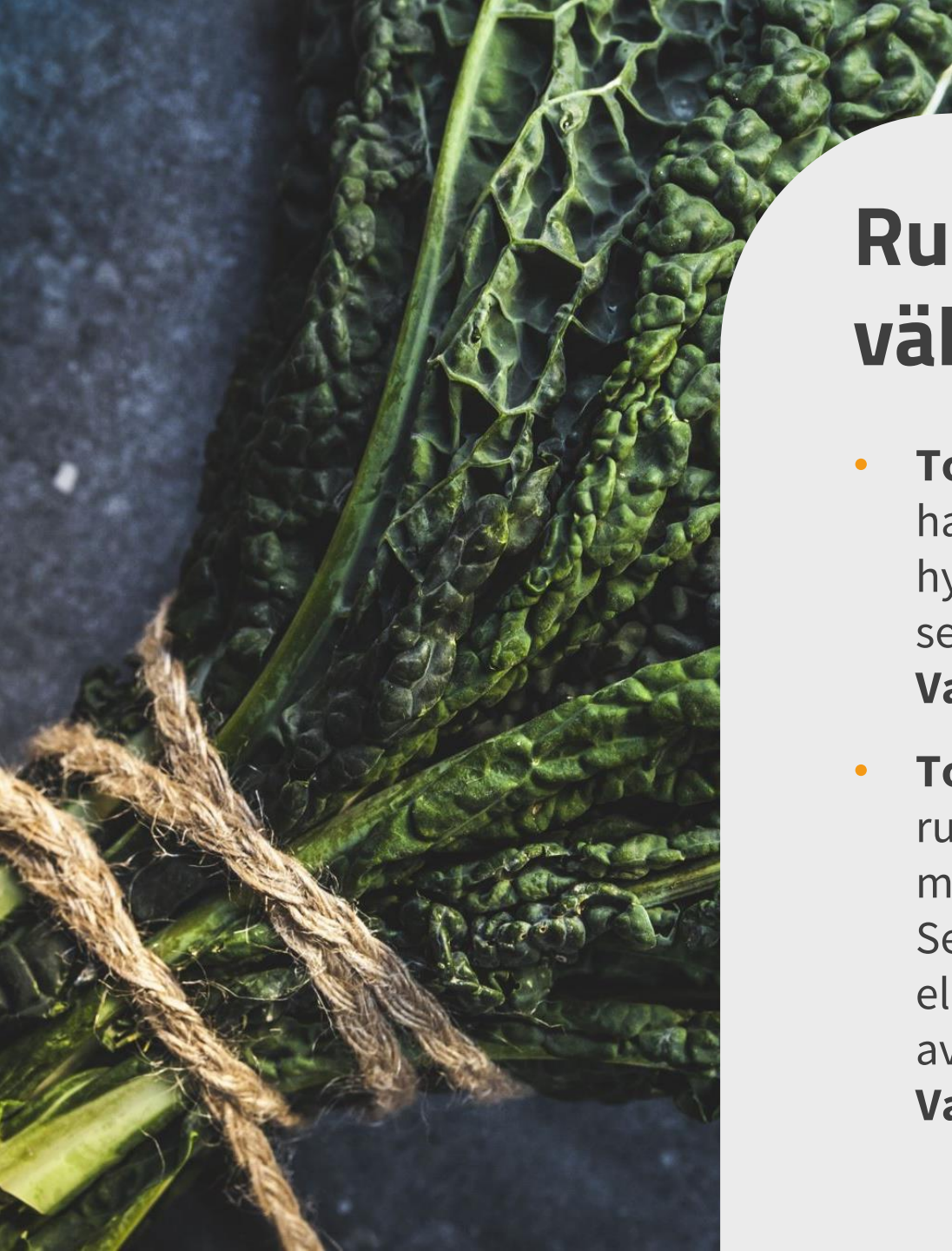
Kasvis- ja kalapainotteinen ruokajärjestelmä

- **Toimenpide 6.** Edistetään kasvis- ja kalapainotteisen ruokajärjestelmän käyttöönottoa sekä innovatiivisia kokeiluja kunnissa ja kaupunkitilassa (mm. julkiset ruokapalvelut, julkiset hankinnat, yritysten omat kokeilut) jakamalla hyviä esimerkkejä, toimintamalleja ja välineitä sekä suuntaamalla tähän rahoitusta.
Vastuu: Uudenmaan liitto, kunnat ja kaupungit
- **Toimenpide 7.** Kehitetään Uudenmaan kuntien ruokapalveluiden osaamista kasvis- ja kalapainotteisen ruoan hankinnan ja valmistamisen osalta esimerkiksi Euroopan sosiaalirahaston hankkeiden kautta.
Vastuu: Uudenmaan liitto, kunnat ja kaupungit, ELY-keskus

Kasvis- ja kalapainotteinen ruokajärjestelmä

- **Toimenpide 8.** Sitoudutaan tarjoamaan lähellä tuotettua kasvis- ja kalaruokaa sekä hyödyntämään alueen ruokainnovaatioita Uudenmaan liiton omissa tapahtumissa ja tilaisuuksissa.
Vastuu: Uudenmaan liitto
- **Toimenpide 9.** Lisätään EU-tason vuoropuhelua sekä laaditaan selvitys ruokajärjestelmän innovaatioiden leviämistä hidastavista lainsäädännön esteistä sekä sitoudutaan vaikuttamaan näiden purkamiseen yhteistyössä sidosryhmien kanssa.
Vastuu: Uudenmaan liitto, Helsinki EU Office, Elintarviketeollisuusliitto

Ruokahävikin määrän vähentäminen

- **Toimenpide 10.** Otetaan käyttöön ja pilotoidaan TKI-hankkeissa ruokahävikin vähentämiseen ja hävikkiruoan hyödyntämiseen kehitettyjä ratkaisuja ja toimintamalleja sekä viestitään parhaista käytänteistä.
Vastuu: Uudenmaan liitto, kunnat ja kaupungit, yritykset
- **Toimenpide 11.** Sitoudutaan puolittamaan Uudenmaan ruokahävikin ja elintarvikejätteen määrä vuoteen 2030 mennessä, Suomen kansallisen tavoitteen mukaisesti. Seurataan tavoitteen toteutumista Luonnonvarakeskuksen elintarvikejätteen ja ruokahävikin seurantajärjestelmän avulla.
Vastuu: kunnat ja kaupungit

Keskeiset yhteistyökumppanit ja sidosryhmät

- Uudenmaan uudistavan ruokajärjestelmän toimenpiteitä toteutetaan yhteistyössä useiden eri toimijoiden kanssa.
- Keskeisiä sidosryhmiä ovat:
 - Uudenmaan kunnat ja kaupungit
 - ruoka-alan yritykset
 - tutkimuslaitokset ja korkeakoulut
 - järjestöt, liitot ja yhdistykset
 - alkutuottajat
 - rahoittajat
 - ministeriöt
 - EU-taso

Kokemuksia green deal - valmistelusta

- Uudenmaan uudistavan ruokajärjestelmän kokonaisuutta lähdettiin kokoamaan kiertotalouden green deal -muutosalueiden pohjalta
 - tavoitteena nostaa tunnistettuja ruokatoimenpiteitä mukaan Uudenmaan liiton sitoumukseen
 - osin hyödyllinen, osin haastava tapa edetä
- Sidosryhmäkuulemiset
 - yhteistyöstö ja kommentit korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten, kuntien, ympäristötyön asiantuntijaryhmän jne. suunnalta

Uudistavan ruokajärjestelmän green deal toimenpiteet 2/25

- 1. Kehitetään Uudenmaan uudistavan ruokajärjestelmän dataekosysteemi**
 - Tavoite: yhteinen data-alusta ruokajärjestelmätoimijoille
- 2. Tuetaan ruokajärjestelmän innovaatioiden kehittymistä Uudellamaalla**
 - Tavoite: lainsäädännön esteiden purkaminen ruoka-alan innovaatioiden vauhdittamiseksi
- 3. Sitoudutaan puolittamaan Uudenmaan ruokahävikin ja elintarvikejätteen määrä vuoteen 2030 mennessä**
 - Tavoite: Uudenmaan kaikki kunnat sitoutuneet tavoitteeseen

Arviointiryhmän palaute

- Uudenmaan liiton kiertotalouden green deal – kattositoumus oli arviointiryhmässä 12.2.2025
- Palautettiin jatkokehittelyyn palautteen kera:
 - Ei mielletty kattositoumukseksi, vaikka mukana useita tavoitteita koko alueelle
 - Toimenpiteisiin kaivattiin tiivistämistä ja fokusointia, mutta toisaalta yksittäisissä kommentteissa pyydettiin kuvaamaan tarkemmin konkreettisia toimia
 - Ruokajärjestelmätoimenpiteiden kytkeytymistä kiertotalouteen ei nähty selkeänä
 - ”Voisi määritellä innovaatiot / tuotantoteknologiat kiertotalouden näkökulmasta?”

Uudistavan ruokajärjestelmän green deal toimenpiteet 3/25

Toimenpidealue 5.3 Lisätään kotimaisten kasvien ja kalan käyttöä resurssitehokkuuden parantamiseksi

- **Tuetaan ruokajärjestelmän innovaatioiden kehittymistä Uudellamaalla**
 - Tavoite: Uudenmaan ruokajärjestelmän innovaatioiden vauhdittaminen
 - Mittari: Sitoudutaan selvittämään Uudellamaalla kehitettyjen ruokainnovaatioiden ja uusien tuotantoteknologioiden määrällinen lähtötaso vuoteen 2027 mennessä

Toimenpidealue 5.4 Vähennetään ruokahävikkiä ja pakkauksiin käytettävien luonnonvarojen määrää

- **Minimoidaan syntyvän ruokahävikin ja elintarvikejätteen määrä**
 - Tavoite: puolittaa Uudenmaan ruokahävikin ja elintarvikejätteen määrä vuoteen 2030 mennessä
 - Mittari: Ruokahävikin ja elintarvikejätteen määrän puolittamiseen sitoutuneiden Uudenmaan kuntien lukumäärä

Kiitos!

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

